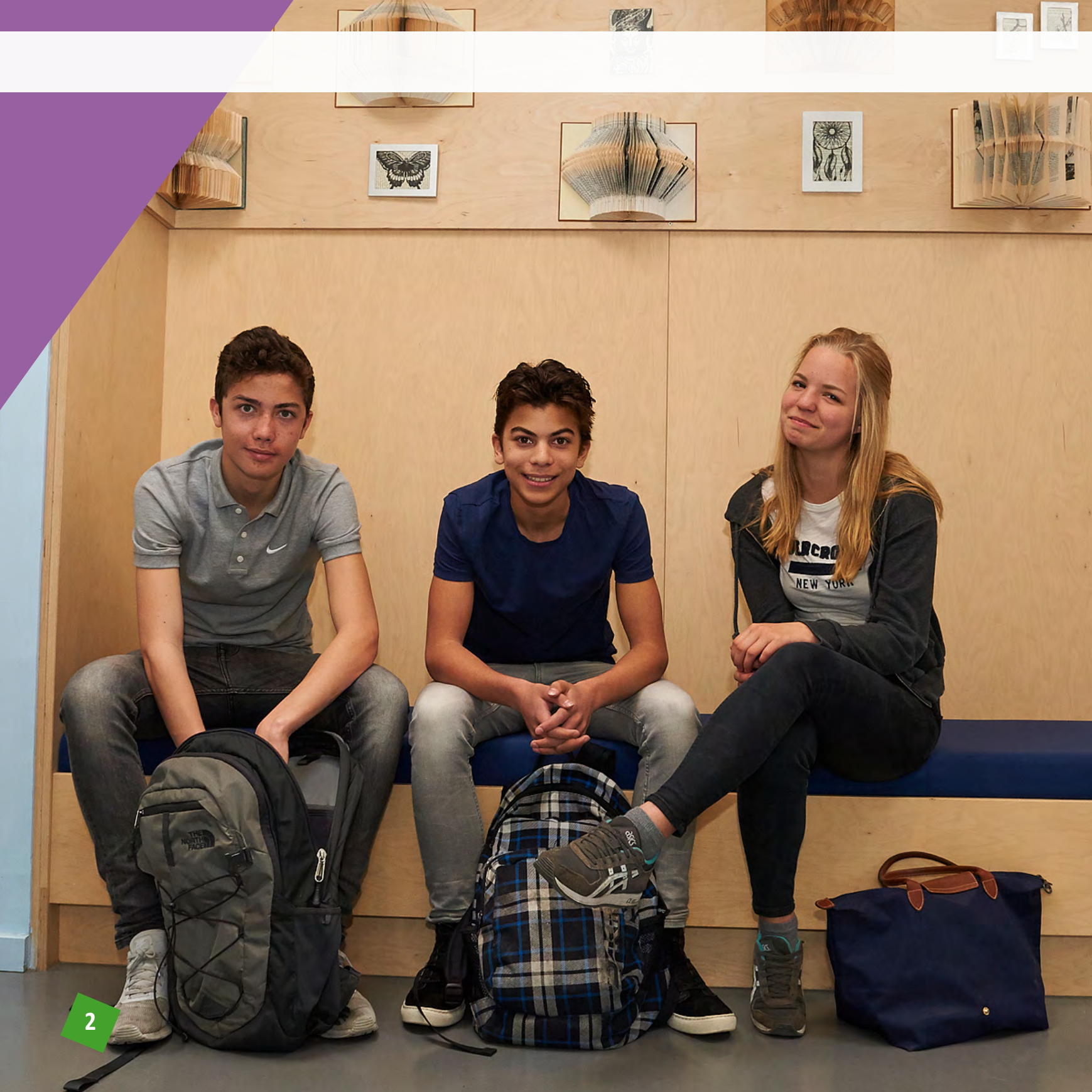

klikbaar >

schoolplan 2016-2020

Voorwoord

Het schooljaar 2015/2016 heeft in het teken gestaan van de vorming van dit nieuwe schoolplan. Tijdens diverse studiebijeenkomsten hebben medewerkers zich gebogen over de diverse onderdelen, er is nauw contact geweest met de PMR en de ouder- en leerlinggeleding in de MR zodat feedback meteen meegenomen kon worden.

Dit schoolplan verwoordt de ideeën en idealen die er leven binnen het Cartesius Lyceum met betrekking tot het onderwijs in de periode 2016-2020. Het sluit aan bij de adviezen van het platform Ons Onderwijs2032.

Dit schoolplan spreekt in een aantal gevallen van 'stappen' en een 'gefaseerde aanpak'. Waar dit schoolplan het beeld schetst van het Cartesius Lyceum in 2020 zal het jaarlijkse activiteitenplan de invulling per jaar geven. Ik dank iedereen die meegewerkt heeft aan de totstandkoming van dit plan.

Sandra Niemeijer
Rector Cartesius Lyceum

INHOUD

Wie we zijn	7
Waar we voor staan	7

Onze visie op onderwijs en leren	8
Wat we de komende jaren gaan doen	8
Aandacht	8
Ontplooiing	9
Flexibiliteit	10
Kwaliteit	10
Wereldburgerschap	11

De Cartesiusdocent	14
Professionele leergemeenschappen	16
Funciemix	16
Opleidingsschool	16
Verdeling naar leeftijd en geslacht ziekteverzuim	17

Financieel beleid	19
Materieel-huisvestingsbeleid	19
Resultaatgerichte organisatie	19

ONZE SCHOOL / BELEIDSVOORNEMENS

WIE WE ZIJN

Het Cartesius Lyceum is een kleinschalige school voor havo, atheneum en gymnasium waar leerlingen, medewerkers (en ouders) elkaar stimuleren in hun ontwikkeling. Wij willen onze leerlingen uitdagen en prikkelen om zich te ontplooiën tot zelfbewuste jongvolwassenen die weten wat zij willen en kunnen. In een veilige omgeving bieden wij kwalitatief goed onderwijs waarbij een open leerhouding centraal staat. Een open houding naar elkaar en naar de samenleving kenmerkt ons, waarbij we steeds verbinding zoeken met die samenleving, op kleine schaal binnen Amsterdam, op grotere schaal in een internationale context.

WAAR WE VOOR STAAN

Missie en kernwaarden

Het Cartesius Lyceum bereidt leerlingen optimaal voor op vervolgonderwijs door kwalitatief goed onderwijs aan te bieden. Het CL wil leerlingen echter méér aanbieden en meegeven dan alleen een diploma. Ons streven is het volgende leerlingprofiel:

Een leerling van het Cartesius is nieuwsgierig en ondernemend, zelfbewust en sociaal. Hij ontdekt zijn talenten en krijgt bij ons de kans die te benutten.

Om dit te bereiken, zullen we de komende jaren gefaseerd ons onderwijs zo inrichten:

- dat de leerling probleemgestuurd kennis verwerft en leert door projectonderwijs, vakoverstijging en thematische aanpak
- dat de leerling meegenomen wordt in het proces door het creëren van eigenaarschap en leerlingparticipatie
- dat de leerling maatschappelijke betrokkenheid ontwikkelt met betrekking tot grote thema's (op stedelijk, landelijk en internationaal niveau) en actualiteiten

Kernwaarden zijn daarbij:

Aandacht, Ontplooiing, Flexibiliteit,
Kwaliteit, Wereldburgerschap

ONZE VISIE OP ONDERWIJS EN LEREN

Op basis van nieuwe inzichten en nieuwe onderzoeken binnen de leerpsychologie en onderwijsvernieuwingen willen wij het onderwijs op het Cartesius Lyceum van kwalitatief goed naar kwalitatief beter sturen. Onderwijs moet meer en meer duurzaam, flexibel, betekenisvol, functioneel en toepassingsgericht zijn. Net als in het maatschappelijke leven wordt er flexibiliteit en maatwerk verwacht van het onderwijs, van de onderwijzenden, andere betrokkenen binnen het onderwijs en van de leerlingen zelf.

De leerling en het leren van de leerling worden op het Cartesius Lyceum centraal gesteld.

Onze visie op leren, laat zich als volgt verwoorden:

Leren is een sociale activiteit

- Leren doe je altijd binnen een context
- Leren kan niet zonder reflectie en zelfregulatie

Binnen deze Cartesiusvisie willen wij ons onderwijs zo ontwikkelen en geven, dat de leerlingen zich op de volgende gebieden ontwikkelen en zich bekwamen:

- **Denkvaardigheden:** digitale geletterdheid, probleemoplossend vermogen, kritisch denken en creativiteit
- **Sociale competentie:** communicatieve en sociale vaardigheden, culturele sensitiviteit, zelfbewustheid (reflectief op

zichzelf en omgeving), betrokkenheid en verantwoordelijkheid

- **Ontplooiing:** talentontwikkeling, flexibele houding, aandacht, nieuwsgierigheid en onderzoekend vermogen, democratisch besef, vrijheid van mening, internationaal bewustzijn
- **Meta cognitie:** kennis van eigen functioneren en reflecteren op eigen handelen en leerproces

WAT WE DE KOMENDE JAREN GAAN DOEN

>> AANDACHT

Het Cartesius Lyceum kiest ervoor een kleinschalige school voor havo, atheneum en gymnasium te blijven. De school telt momenteel ongeveer 800 leerlingen maar door de omvang van ons gebouw, is het streven om dat aantal de komende jaren terug te brengen tot 750 leerlingen. Door deze kleinschaligheid zijn we in staat iedere leerling te kennen, op maat te bedienen en te helpen zich te ontplooiën. De lijnen binnen het Cartesius Lyceum zijn kort, een leerling weet zich gezien en weet waar hij aan kan kloppen met zijn vragen. We nemen onze leerlingen serieus en leerlingparticipatie vinden we belangrijk. De aandacht die we onze leerlingen willen geven, vraagt om een bepaalde vaardigheden van een docent en daartoe is het profiel van 'de Cartesius-docent' (zie blz. 14) geformuleerd.

'Leerlingen zijn heel verschillend getalenteerd en het is onze taak om die talenten te ontdekken, te koesteren en te ontwikkelen'

>> ONTPLOOIING

Het Cartesius Lyceum biedt leerlingen de mogelijkheid zich breed te ontwikkelen en talenten te ontdekken en te ontplooiën. Leerlingen zijn heel verschillend getalenteerd en het is onze taak om die talenten te ontdekken, te koesteren en te ontwikkelen. We bieden keuzes en helpen leerlingen om keuzes te maken en te reflecteren op eigen kunnen en eigen resultaten. Door de leerling eigen keuzes te laten maken, wordt de leerling eigenaar van zijn eigen leerproces. Uit onderzoek¹ blijkt dat scholen en leraren de intrinsieke en vooral de extrinsieke motivatie van hun leerlingen kunnen versterken door effectief in te spelen op het vervullen van drie – universeel geldende – menselijke basisbehoeften bij hun leerlingen:

de behoefte aan autonomie

de behoefte aan 'competence', competentie, vermogen, handlingsbekwaamheid

de behoefte aan (interpersoonlijke, sociale) verbondenheid.

Er moet dus iets te kiezen zijn, je moet je competent voelen en je moet je verbonden voelen. In 2020 heeft de Cartesiaan de mogelijkheid in elk leerjaar te kiezen uit een breed scala aan modules, die verdiepend, verbredend, verhelderend zijn of uren waarin je verder kunt werken aan de stof. Dit extra aanbod krijgt een plek in het Plusdocument

¹ Ryan, R., & Deci, L., (2000). Self-determination theory and the facilitation of Intrinsic Motivation Social Development, and Well-Being. *American Psychologist*, 55, 68-78.

dat elke eindexamenleerling met ingang van schooljaar 2016/2017 meekrijgt naast het diploma en dat de leerling betere kansen op toelating bij vervolgstudies kan geven. Door het aanbieden van vakoverstijgende projecten bevorderen we de transfer van kennis en het gevoel van competentie, maar ontwikkelen ook sociale vaardigheden en verbondenheid.

>> FLEXIBILITEIT

Op het Cartesius Lyceum staat de leerling centraal en proberen we ons onderwijs flexibel aan te bieden zodat de leerling zich optimaal kan ontwikkelen. Gepersonaliseerd leren en de mogelijkheid flexibeler om te gaan met de onderwijstijd door de Nieuwe Wet op de Onderwijstijd maken het mogelijk om de persoonlijke ontwikkeling van de leerling voorop te stellen. Gepersonaliseerd leren neemt de leerling als uitgangspunt (het vergroten van zijn inzet en motivatie, vooral voor de relevantie van het leren). Het is het afstemmen van de leeromgeving, het curriculum en de didactiek en pedagogiek op elkaar; voor leerlingen en door leerlingen, om zo tegemoet te komen aan hun verschillende leerbehoeftes en ambities. Dit alles is mogelijk in een ICT-rijke omgeving. Kernbegrippen zijn hierbij: **differentiëren** en het geven van **feedback**.

‘Op het Cartesius Lyceum staat de leerling centraal en proberen we ons onderwijs flexibel aan te bieden zodat de leerling zich optimaal kan ontwikkelen’

>> KWALITEIT

Onze ambitie is: elke Cartesiusleerling haalt bij ons een diploma. Daarvoor is het nodig dat onze lessen van prima kwaliteit zijn, dat er persoonlijke aandacht voor elke leerling is en dat we flexibel en ‘op maat’ een programma kunnen aanbieden waarbij de leerling zijn talenten ten volle kan benutten. De kwaliteit van de lessen in de bovenbouw is hoog en dat willen we zo houden, wat betreft de lessen in de onderbouw willen we de doelgerichtheid verhogen. Het speerpunt voor de komende jaren is de kwaliteit van de lessen verbeteren, het percentage afstroom laag houden, opstroom waar mogelijk faciliteren en onze eindexamenresultaten minimaal op het niveau landelijk gemiddeld houden. Ook hierbij zijn de kernbegrippen: **differentiëren** en het geven van **feedback**.

>> WERELDBURGERSCHAP

In 2020 is het Cartesius Lyceum een school waar veel aandacht is voor de maatschappelijke ontwikkeling van leerlingen. Alle leerlingen doen een maatschappelijke stage, nemen deel aan projecten voor maatschappelijk relevante doelen in binnen- en buitenland. Leerlingen zijn zich bewust van de leefomstandigheden van andere mensen en bevolkingsgroepen en nemen hun verantwoordelijkheid om daar iets in te betekenen. Duurzaamheid is een belangrijk

thema op school en komt overal in terug. Leerlingparticipatie is belangrijk en leerlingen zijn in staat kritisch en analytisch naar de wereld om hen heen te kijken. Door middel van ‘sportief burgerschap’, worden zij voorbereid op leven en werk in een pluriforme samenleving. Dit kan door bijvoorbeeld door in een debat te leren om meningen te onderbouwen met feiten en door elkaar kritisch te bevragen. De school is daarbij een ontmoetingsplaats waar de diversiteit die er is, ook benut wordt.

‘Leerlingparticipatie is belangrijk’

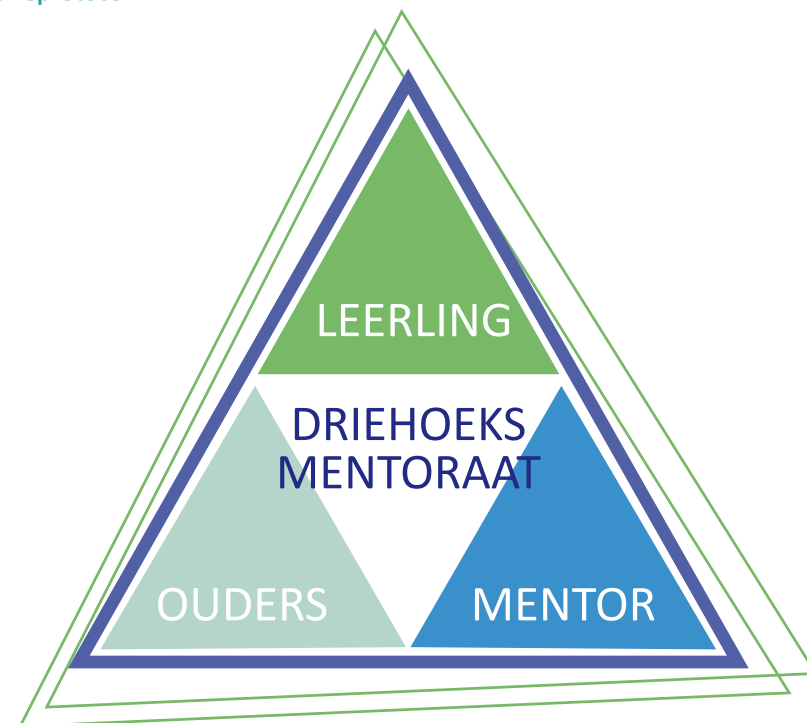
ONDERWIJSKUNDIG BELEID EN ZORG

De focus in dit schoolplan ligt op de onderwijskundige visie en het onderwijskundig beleid van het Cartesius Lyceum, zoals beschreven op blz. 8 en 9. Hieraan toevoegend: Ouderparticipatie en leerlingparticipatie vormen een belangrijk onderdeel van ons onderwijs. In 2020 wordt er in alle lagen gewerkt met een zogenaamd 'Driehoeksmentoraat' waarbij de mentor samen met ouders én de leerling in onderwijsleergesprekken een leerroute voor de leerling uitstippelt. Dit wordt gedaan m.b.v. feedback die de leerling krijgt van vakdocenten en op basis van het portfolio dat leerlingen bijhouden.

Met de Wet Passend Onderwijs is de verantwoordelijkheid voor de ondersteuningsvraag van leerlingen neergelegd bij de schoolbesturen. Met deze wet wordt beoogd om zo veel mogelijk leerlingen in het regulier onderwijs te houden. De school heeft de zorgplicht voor de leerling. Als een school niet de geschikte onderwijssteuning kan bieden, dan is ze verplicht om een andere school voor de leerling te zoeken. Door samen te werken kunnen reguliere en speciale scholen een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen bieden.

Het Cartesius Lyceum werkt samen in het Samenwerkingsverband VO Amsterdam-Diemen. In het voorjaar 2016 zal er een externe audit worden gedaan door een aantal scholen van het samenwerkingsverband om te kijken of we op de juiste manier zorg verlenen.

Meer over specifieke begeleiding en zorg op het Cartesius Lyceum is te vinden in ons SOP (School OndersteuningsPlan) en [Dyslexieprotocol](#).

PERSONEELSBELEID

creatief verantwoordelijk veelzijdig
innovatief flexibel kritisch
wereldburger betrokken empathisch
integer ondernemend inspirerend open
sensitief vaardig en aardig motiverend
zelfstandig intercultureel mentor
teamspeler ict-vaardig **gedisciplineerd**
persoonlijke aandacht

DE CARTESIUSDOCENT

Het Cartesius Lyceum biedt een veilige leeromgeving voor leerlingen met een goed pedagogisch klimaat waarin we onze leerlingen uitdagen en stimuleren om hun talenten te ontwikkelen. Om dit te kunnen doen, hebben we docenten nodig die kunnen inspireren, motiveren en boeien en leerlingen zelfvertrouwen kunnen geven. Dit kan alleen in een inspirerende werkomgeving, waarbij sprake is van open en respectvolle communicatie. We streven naar een professionele organisatie waar mensen de ruimte krijgen om zich te ontwikkelen en

elkaar durven aanspreken op resultaten. Het personeelsbeleid is gericht op de ontwikkeling van deze professionele organisatie en persoonlijke competenties. Bovenstaande competenties worden gezien als kerncompetenties van de Cartesiusdocent.

Met ingang van 1 augustus 2016 zal de organisatiestructuur van het Cartesius Lyceum veranderen en zal de schoolleiding bestaan uit een rector en twee conrectoren. Er zijn dan geen afdelingsleiders meer. Deze

conrectoren zijn verantwoordelijk voor een deel van de organisatie. De primaire verantwoordelijkheid ligt op het gebied van personeelsbeleid en onderwijskundig beleid. Zowel de onderbouw als de bovenbouw kennen een aantal (zelfsturende) teams.

Het Cartesius Lyceum is een onderdeel van Esprit Scholen en maakt als zodanig gebruik van het Strategisch HR-beleid van Esprit.

PROFESSIONELE LEERGEMEENSCHAPPEN

Een van de speerpunten in het vorige schoolplan (2012-2016) was professionalisering en Het Cartesius Lyceum als 'lerende organisatie'. Er is in die periode veel ervaring opgedaan met het werken in projectgroepen (professionele leergemeenschappen / PLG's) en de positieve effecten van deze vorm van leren en samenwerken is ook door de inspectie opgemerkt tijdens het inspectiebezoek in september 2015. We zullen deze vorm van ontwikkelen dan ook in stand houden en nog verder uitbouwen de komende periode van vier jaar. Op basis van thema's die jaarlijks in het activiteitenplan worden vastgesteld, worden groepen docenten gevormd die onderdelen van dit activiteitenplan uitwerken in een PLG. Een nog grotere rol zal hierbij de komende periode zijn weggelegd voor onderzoek, zoals dat de afgelopen jaren door docenten die deelnamen aan een Docenten Ontwikkel Team (de DOT-docenten) is gedaan. Eigen onderzoek door docenten, of onderzoek door onze stagiaires vormt de basis voor verbetering en verandering. Het Cartesius Lyceum zal jaarlijks in een

professionaliseringsplan aangeven welke speerpunten er zijn op het gebied van professionalisering en hoe de beschikbare gelden besteed worden.

FUNCTIEMIX

In het Convenant Leerkracht van Nederland zijn afspraken gemaakt over het verbeteren van het loopbaanperspectief voor docenten en het belonen van kwaliteit met als doel de aantrekkelijkheid van het beroep te verhogen. Een van de afspraken betreft het percentage LB- LC- en LD-functies en binnen de Esprit Scholen zijn hier met de GMR afspraken over gemaakt. Vergeleken met de streefmix die binnen Esprit is afgesproken, scoort het Cartesius Lyceum te laag op het percentage LC-docenten en te hoog op het percentage LD-docenten. Het streven zal de komende jaren zijn het percentage LC-docenten te vergroten. Het percentage LD-docenten zal door natuurlijk verloop verlaagd worden. Jaarlijks wordt bekeken hoeveel ruimte er is om het aantal LC-functies uit te breiden. De docenten worden daarvan

op de hoogte gesteld en krijgen de kans te solliciteren naar de beschikbare functies. Beoordeling geschiedt n.a.v. de functieladder die binnen Esprit is vastgesteld.

OPLEIDINGSSCHOOL

In de visie van de school is het opleiden van nieuwe collega's een integraal onderdeel van de onderwijstaak. De eigen onderwijsontwikkeling krijgt zo een impuls door de nieuwe inzichten en ontwikkelingen die de school in worden gebracht. Esprit Scholen vormt een opleidingsschool en ook het Cartesius Lyceum leidt studenten van de Universiteit van Amsterdam en de Hogeschool van Amsterdam op. Esprit Scholen heeft de ambitie om academische opleidingsschool te worden en dit betekent dat de docenten zelf praktijkonderzoek doen naar onderwijsverbetering. Dit sluit mooi aan bij de systematiek van het werken met PLG's.

VERDELING NAAR LEEFTIJD EN GESLACHT

Er is op het Cartesius Lyceum sprake van een evenwichtige leeftijdsopbouw van het personeel. Ook is er sprake van een evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding

LEEFTIJD CATEGORIE	VROUW	MAN	TOTAAL
15 tot 25 jaar	2	2	4
25 tot 35 jaar	13	8	21
35 tot 45 jaar	8	3	11
45 tot 55 jaar	15	12	27
55 tot 65 jaar	14	9	23
65+	0	1	1
Totaal aantal werknemers	52	35	87
Percentage mannen/vrouwen	59%	41%	

ZIEKTEVERZUIM

Het verzuimpercentage was in 2015 4,1 procent dat was een stijging van 1 procent ten opzichte van de jaren daarvoor. Het streven is dat verzuimpercentage weer op maximaal 3,5 procent te krijgen.

	AANTAL MEDEWERKERS			VERZUIMPERCENTAGE		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
TOTAAL	62	84	106	3,06	3,02	4,12

KWALITEITSZORG

De kwaliteitszorg is op het Cartesius Lyceum op orde (zie [Rapport van Bevindingen Inspectie 2015](#)) We maken jaarlijks een activiteitenplan waarin de doelen van het afgelopen jaar worden geëvalueerd en de doelen voor het komend jaar worden vastgesteld. Er worden evaluatiegegevens verzameld door middel van enquêtes, lesbezoeken en taaltoetsen en rekentoetsen.

Ambities voor periode 2016/2020 zijn:

- Lesbezoeken worden beoordeeld m.b.v. een digitale observatietool die het mogelijk maakt managementgegevens op sectieniveau, afdelingsniveau en zelfs schoolniveau te verkrijgen.

- Elke docent krijgt elk jaar een lesbezoek en er wordt elk jaar een leerlingenquête afgenomen in minimaal 1 klas.

- Het taalbeleid heeft een nieuwe impuls gekregen en er wordt gewerkt aan een beleidsplan taal. De analyse van toetsen en een stappenplan tot verbetering van resultaten komt in dit plan te staan.

- Er wordt rekenbeleid opgesteld waarbij de nadruk ligt op het verhogen van de resultaten voor de rekentoets.

Verder worden er in 2016 weer tevredenheidsmetingen uitgevoerd onder leerlingen en ouders die daarna beschikbaar zijn voor iedereen via Scholen op de Kaart. We maken gebruik van Kwaliteitsscholen. Een plan van aanpak voor verbeterpunten die uit deze metingen komen, zal zichtbaar zijn in het activiteitenplan van 2016/2017.

In schooljaar 2016/2017 zal verder een klankbordgroep van docenten, ouders en brugklasleerlingen opgestart worden om de nieuwe ontwikkelingen goed te monitoren en feedback te krijgen.

OVERIGE BELEIDSTERREINEN

FINANCIËEL BELEID

Het Cartesius Lyceum is een school met een gezond financieel fundament, als onderdeel van de Esprit Scholen. Vanuit de beleidskeuzes die gemaakt worden, wordt steeds de bijpassende financiële verantwoording gekozen. De ambitie is om realistisch en verantwoord te begroten en de financiële verantwoording voor bepaalde budgetten laag in de organisatie te leggen. Vanaf schooljaar 2015/2016 hebben secties de verantwoording over hun eigen budget en maken daarvoor een eigen begroting.

Het Cartesius Lyceum maakt geen gebruik van sponsoring en is dit ook niet van plan.

MATERIEEL- HUISVESTINGSBELEID

Het Cartesius Lyceum is gehuisvest in een prachtig mooi, gerenoveerd pand. De huisvestingslasten zijn momenteel laag, maar er wordt geanticipeerd op toekomstige onderhoudslasten. In schooljaar 2015/2016 heeft de school de beschikking over drie lokalen in een

RESULTAATGERICHTE ORGANISATIE

tijdelijke locatie in verband met het hoge leerlingaantal. Het Cartesius Lyceum heeft namelijk een extra klas gevormd na de matching in 2015 om tegemoet te komen aan de grote vraag naar havo/vwo-plekken. Deze extra klas vormt de aanzet tot de vorming van Cartesius2 in augustus 2016 op een aparte locatie. De locatie aan de Donker Curtiusstraat is tijdelijk en zal niet meer in gebruik zijn in augustus 2016. Het leerlingaantal van het Cartesius Lyceum moet weer dalen om in één gebouw te passen. Dit is ook het streven voor de komende jaren.

Het gebouw van het Cartesius Lyceum is goed geoutilleerd, met diverse ICT-mogelijkheden. De werkplekken voor leerlingen worden up-to-date gehouden maar de komende jaren wordt onderzocht of er mogelijkheden zijn om over te gaan op een BYOD-systeem (Bring Your Own Device). Vervolgens zal een leermiddelenbeleid en ICT-beleid worden gemaakt. Daarbij dient als uitgangspunt dat de ICT-voorzieningen ondersteunend moeten zijn aan de wens om meer gepersonaliseerd onderwijs aan te kunnen bieden aan leerlingen.

Nadat de focus jarenlang (ook vanuit de inspectie) vrijwel uitsluitend lag op resultaten en opbrengstgericht werken, is er nu meer zicht op de manier waarop leerlingen het best leren en welke invloeden daarvoor belangrijk zijn. Deze holistische kijk op het kind willen we de komende periode meer voor het voetlicht brengen, zonder daarbij uit het oog te verliezen dat ook resultaten tellen. Om de kwaliteit van ons onderwijs te verhogen, worden gesprekken gevoerd met secties en wordt samen met afdelingsleiders gekeken naar resultaten en mogelijke verbeterpunten. De PDCA-cyclus (Plan Do Check Act) zal bij nieuwe initiatieven in acht worden genomen, zodat evaluatie en tijdige bijsturing mogelijk zijn.

